

SG-058

Leven en werken van Jan Olieslagers, de Antwerpse duivel

Uitgebreide heruitgave

Constant De Kinder (auteur 1936, †)
Kamiel Mertens (bewerker 2019)

Studium Generale vzw - 2019

SG-058

In 1936 schreef oud-oorlogspiloot en Belgische "aas" Willy Coppens over zijn oorlogsvriend Jan Olieslagers het boek **"Un homme volant – Jan Olieslagers"**. Dat boek werd kort daarop door Constant De Kinder (die van 'Jan zonder Vrees') vertaald als **"Jan Olieslagers, de Antwerpse duivel"** (1936). Maar dat is niet meer te vinden. Daarom deze uitgebreide heruitgave onder de titel: **"Leven en werken van Jan Olieslagers, de Antwerpse duivel"** door Constant De Kinder. Het volume is haast verdubbeld met onderzoeksresultaten, foto's, persartikels, enz. door redacteur Kamiel Mertens. Het verschijnt bij Studium Generale vzw . ± 420 pag, ft.A4, >200 illustraties zwart-wit en kleur; softcover. - **ISBN: 978.90.76967.58.5**

Prijs: **35 € + 8 €** verzendingskosten in België. Voor verzendingen buiten België: vraag de kostprijs. U kan in beide gevallen ook met contant geld komen betalen op ons kantoor.

Aankoop door overschrijving op rekening **BE72 9730 6004 1216** bij Argenta-bank op naam van **Studium Generale vzw**, Holven 11 te 2490 Balen. met de mededeling: **"Olieslagers"**

Verzending van de bestelde exemplaren is mogelijk **OF** afhaling op ons kantoor, steeds na afspraak 014-81.33.75 – of via e-mail aan kamiel.mertens@skynet.be – Meer info op www.studiumgeneralevzw.be

Jan Olieslagers (*1883) was een volksjongen uit een armoegezin van het Antwerpse schipperskwartier. De vierde van zes kinderen, de tweede van de vier jongens. Vader stierf in 1894 toen Jan 11 jaar was, en die liet prompt de school voor wat ze was, hoewel hij jaar na ,jaar als primus uitkwam. Hij ging karige centen verdienen voor moeder. Hij leerde fietsen en nam deel aan wedstrijden, echter zonder veel potten te breken. De Antwerpse fabriek Minerva maakte de eerste motorfietsen, en daarop werd Jan kampioen, zowel Belgisch als wereldkampioen. Hij maakte ook naam als gangmaker van kampioenen, zoals de betreunde Chareltje Verbist.

Snelheid en uitdaging biologeerden hem.

Toen Blériot met zijn vliegtuigje over Pas de Calais vloog, was Jans aandacht gewekt en hij moest en hij zou... Hij verkocht zijn motoren en kocht zijn eerste Blériot. Stuntvliegen en demonstraties, waaghalzerij, in België, Nederland, Duitsland, Italië, Frankrijk..... Enorme belangstelling, mensen werden gek van opwinding. Weeral kampioenschappen en wereldrecords, het hield niet op.

Augustus 1914, de Duitsers vallen België binnen. Jan Olieslagers met zijn drie broers die inmiddels allemaal op een of andere wijze bij de vliegerij betrokken zijn, biedt zich aan als vrijwilliger, *"met zijn vliegtuig, zijn auto's, zijn personeel en alle materieel, om zijn vorst en zijn vaderland te dienen"*.

Meer dan vier jaar vliegt Jan langs het IJzerfront en gaat geen enkel gevecht uit de weg. Van eenvoudig soldaat is hij opgeklimmen tot luitenant – kapitein zal hij, ondanks eerdere beloften, dat laten de militaire regeltjes niet toe – nooit worden.

In 1919 zegt hij ontgoocheld en een tikkeltje verbitterd, “saluut en de kost” tot het Belgisch leger en begint in de Antwerpse Lamorinièrestraat een garage, eerst voor Alfa Romeo, later voor Minerva, de Belgische Rolls Royce.

Hij vindt dat een stad met een wereldhaven ook een luchthaven verdient, en met al de invloed die hij kan aanwenden, lukt dat ook nog: in 1923 wordt de luchthaven van Deurne ingehuldigd.

Sinds Jan’s eerste stuntelige vliegerij is koning Albert I geboeid door die merkwaardige figuur, de Antwerpse duivel. En die bewondering wordt hechte vriendschap. Als Albert I in Marche-les-Dames in 1934 op een ongelukkige manier zijn dood vindt, is Olieslagers ontzet en diep bedroefd. Bij de uitvaart van Albert I op 22 februari is Jan vaandeldrager namens de Belgische piloten.

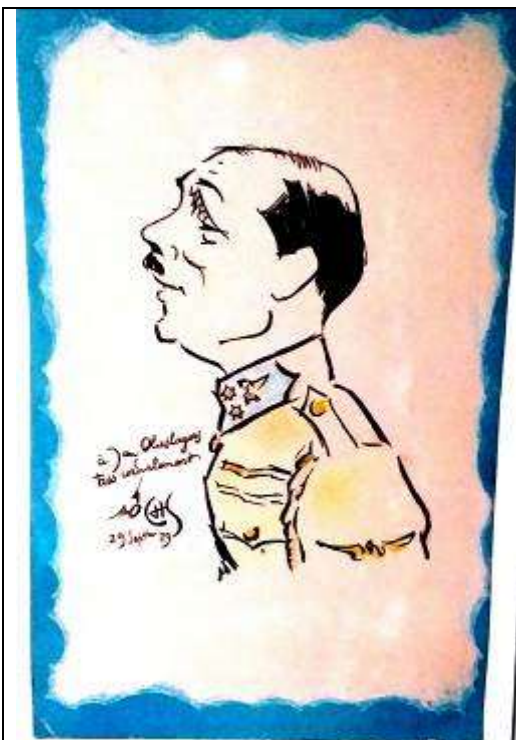
“Antwerpse duivel”? Die bijnaam – waarachter bewondering en een tikkeltje vrees schuil gaan – kreeg hij al vroeg in Frankrijk aangemeten toen hij daar als beginneling Parijs-Bordeaux-Parijs op de motor had gewonnen. Ze hadden hem halsbrekende toeren zien uithalen. “Le Démon anversois!” was geboren.

Het volk vergat Olieslagers niet: in Deurne werd een straat naar hem genoemd, en in Nederland gebeurde hetzelfde in vier-vijf steden! Aan de luchthaven van Deurne werd zelfs een standbeeld voor hem opgericht. Bij de 75ste verjaardag van de Koninklijke Aéroclub van België werd een speciale Olieslagerspostzegel uitgebracht.

Die merkwaardige “selfmade” man, durf-al, stoutmoedig, ondernemend, trouw, vrijmoedig, ijdel, doorzetter, charmeur, kende geen gelukkig einde. Hij kreeg kanker en overleed veel te jong midden in de Tweede Wereldoorlog op 24 maart 1942, niet eens 59 jaar oud. Ondanks het Duits verbod werd hij met militaire eer, de Belgische vlag en de Brabançonne ten grave gedragen.

Iedereen schreef over de Antwerpse duivel, de kinderen zongen liedjes over hem, zelfs het weekblad Kuifje-Tintin had in 1961 een stripverhaal over hem. In 2004 maakte Christophe Brackx een tv-documentaire voor Canvas en nog in de zomer van 2019 was er een radioreportage over die originele Antwerpse “Jan zonder vrees”.

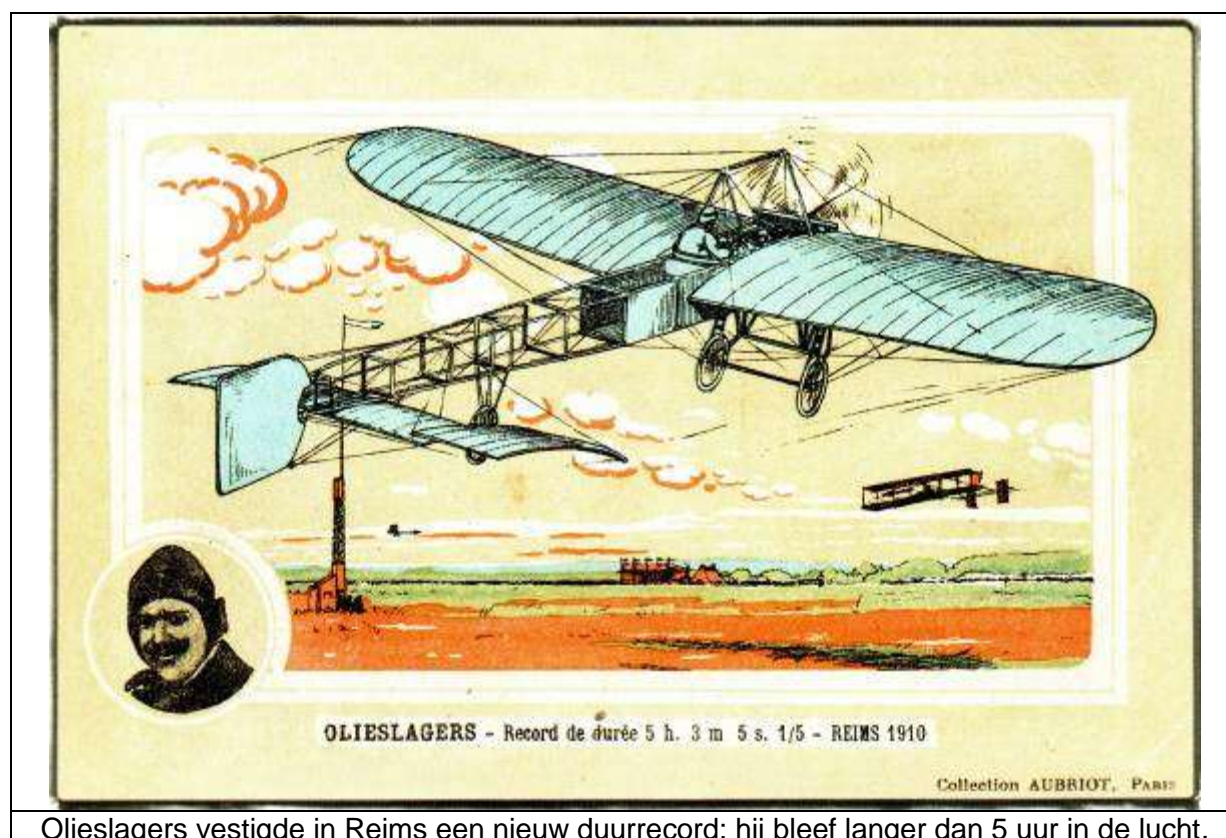

Karikatuur van Olieslagers door de Belgische tekenaar Ochs, oorlogsgenoot van Jan.

Veel gegevens in dit boek werden geleverd door de heer Frans Mielants, dé kenner van Jan Olieslagers met een ongelooflijk gestoffeerde collectie documenten, illustraties en memorabilia. Ook deze foto's komen uit zijn collectie.

Uitgave bijzondere postzegel + afstempeling bij 75ste verjaardag van de Aéroclub van België. Jan Olieslagers als representant van de Belgische vliegerij

Olieslagers vestigde in Reims een nieuw duurrecord: hij bleef langer dan 5 uur in de lucht.

Inhoud

Ten geleide (2019, K.M.)	6
H.0. Wie waren de auteurs Willy Coppens en Constant De Kinder?	7
H.0.1. Willy Coppens de Houthulst	7
H.0.2. Jan Constant De Kinder	11
Corpus 1936	16
Deel 1. Jans jeugd.....	18
H.1.1. Het begin.....	18
H.1.2. De Antwerpse duivel	31
Jaar 1901.....	31
Jaar 1902-1903.	34
H.1.3. Van aanvang tot overwinning.....	41
Jaar 1904.....	43
Jaar 1905.....	52
Jaar 1906.....	54
Jaar 1907.....	57
Jaar 1908.....	63
Deel 2: Jan als piloot.....	71
Jaar 1909	71
Jaar 1910.....	90
Jaar 1911.....	160
Jaar 1912-1913	163
Jaar 1914.....	171
Deel 3: Jan als oorlogsvrijwilliger	178
Het laatste bedrijf van het grote treurspel.....	219
Post Scriptum van Constant De Kinder	226
Aanvullingen 2019 door redacteur K.M.	231
KM.1. Het militair dossier van Jan Olieslagers	231
KM.2. Jan Olieslagers als auteur: “De vliegkunst”	272
KM.3. Olieslagers vliegt! Sensatie-klucht, parodie over Jan Olieslagers	284
KM.4. Abraham Hans over Jan Olieslagers (1919)	285
KM.5. Willy Coppens de Houthulst: Jours envolées – mémoires 1914-1918-	292
KM.6. Franck Van Belle: Penetratie v.d. luchtvaart in België 1904-1914 (1978)	297
KM.7. Schoenmaker & Postma: Aviateurs van het eerste uur	300
KM.8. Ludo Vrancken: Belgische militaire vliegerij 1910-1918	303
KM.9. Marijke Den Hollander: “Sport in ’t stad” (2002, 2006)	311
KM.10. Christophe Brackx: tv-docu “Jan Olieslagers, de Antwerpse duivel” (2004).....	318
KM.11. De pers over Jan Olieslagers (1900-2019).....	324
KM.12. Frans Mielants: levenslang bewonderaar en verzamelaar	396
Bijlage 1: Summiere biografie van Jan Olieslagers	398
Bijlage 2: Nog enkele sfeerbeelden	410
Bijlage 3: Bibliografie.....	421
Uitsmijter: Nabeschouwingen door redacteur K.M.	423

Niet-geïdentificeerd beeld – wellicht tijdens de Eerste Wereldoorlog (Collectie Frans Mielants)

Sint-Anneke op de linker Schelde-oever. De overzetboot bracht duizenden naar de vliegweek aldaar, die jammer genoeg grotendeels uitgeregend is. (Collectie Frans Mielants)

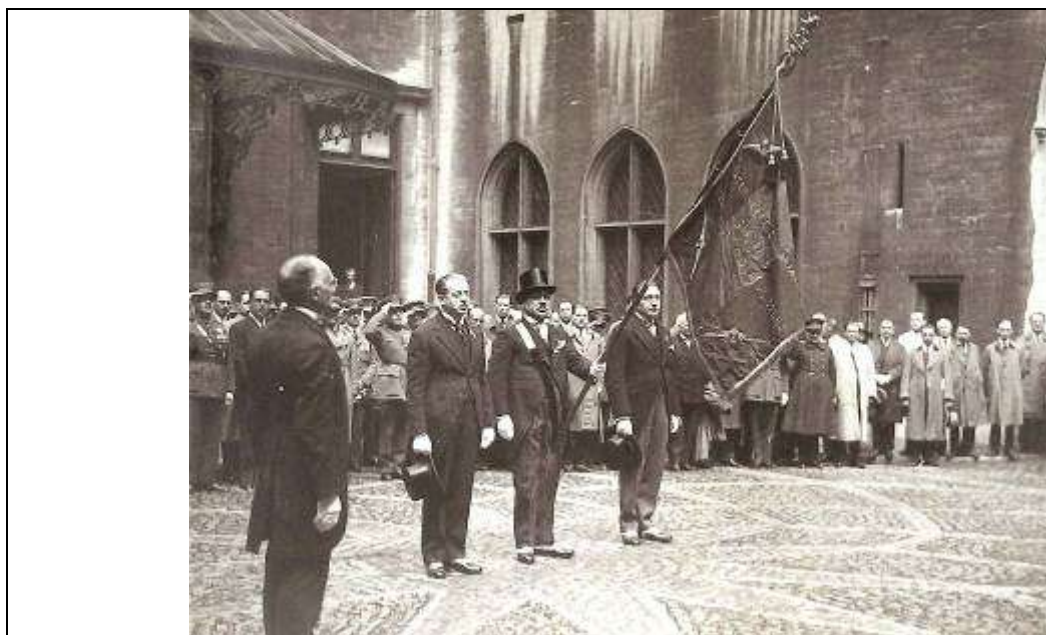
Jan Olieslagers met zijn Blériot, klaar om op te stijgen. (Collectie Frans Mielants)

Jan Olieslagers was niet alleen op de wielervedbaan en in de lucht een crack, hij waagde zich ook op het water. Hij had een oom in Engeland, fervent zeiler, T. Maltby. Jan vergezelde na de Eerste Wereldoorlog meermaals die oom bij de overtocht van Pas de Calais. Jan heeft zelf drie motorjachten gehad. Het eerste werd genoemd naar het dochterje uit zijn eerste huwelijk: 'Majorie'. Over dat huwelijk en dat dochtertje bewaarde de familie overigens het grootste stilzwijgen. Zijn derde motorjacht noemde hij A.E.R.O. Het werd bij het begin van de oorlog opgeëist door de Duitsers. Jan was jaren lid, en enige tijd zelfs medebestuurder, van de Royal Yacht Club België – R.Y.C.B. (Commentaar en collectie Frans Mielants)

Hier een detail: alle drie met het juiste hoofddeksel – allemaal zeebonken, dat is duidelijk – “Schipper naast God”. Links van Jan zijn Britse oom T. Maltby (Collectie Frans Mielants)

Uitvaart koning Albert I op 22 februari 1934 te Brussel – Jan Olieslagers is vaandeldrager als deken van de Belgische luchtvaart en stichter-voorzitter van de Vieilles Tiges Belges. (Collectie Frans Mielants)